EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 4.9.2020
COM(2020) 499 final

2020/0256 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

koordinoidusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

EU:n kansalaisten oikeus liikkua ja oleskella vapaasti Euroopan unionissa on yksi unionin arvostetuimmista saavutuksista ja sen talouden tärkeä moottori.

Jäsenvaltiot[1] ovat toteuttaneet covid-19-pandemian leviämisen rajoittamiseksi erilaisia toimenpiteitä, joista jotkin ovat vaikuttaneet kansalaisten oikeuteen liikkua vapaasti Euroopan unionissa. Näihin toimenpiteisiin on usein sisältynyt toiseen jäsenvaltioon pääsyä koskevia rajoituksia tai muita erityisvaatimuksia (kuten karanteeniin jääminen), joita sovelletaan rajan yli saapuviin matkustajiin, myös niihin, jotka liikkuvat taloudellisista syistä, kuten työntekijöihin ja yrittäjiin.

Vaikka toimenpiteiden tarkoituksena oli turvata kansalaisten terveys ja hyvinvointi, niistä on aiheutunut vakavia seurauksia EU:n sisäiselle liikkumisvapaudelle sekä kerrannaisvaikutuksia sisämarkkinoihin. Vapaan liikkuvuuden palauttaminen siten, että samalla suojellaan kansanterveyttä, on ensisijaista niin työn, perhesyiden kuin vapaa-ajankin kannalta. Perussopimuksissa kansalaisille myönnettyjen vapaata liikkuvuutta koskevien oikeuksien olisi oltava edelleen käytettävissä samalla kun pyritään rajoittamaan viruksen palaamista alueille, joilla se on saatu hallintaan.

Komissio on pandemian puhkeamisesta lähtien tehnyt jäsenvaltioiden kanssa tiivistä yhteistyötä varmistaakseen asteittaisen paluun vapaaseen liikkuvuuteen. Komissio antoi maaliskuussa 2020 *Suuntaviivat rajaturvallisuustoimenpiteitä varten terveyden suojelemiseksi ja tavaroiden ja välttämättömien palvelujen saatavuuden turvaamiseksi*[2] ja *Työntekijöiden vapaan liikkuvuuden harjoittamista koskevat suuntaviivat covid-19-epidemian aikana*[3]. Niissä on ohjeita, jotka koskevat rajatyöntekijöiden, kausityöntekijöiden ja kriittisiä ammatteja harjoittavien itsenäisten ammatinharjoittajien vapaata liikkuvuutta.

Komissio antoi 13. maaliskuuta 2020 tiedonannon *Vaiheittaiset ja koordinoidut toimet vapaan liikkuvuuden palauttamiseksi ja sisärajatarkastusten poistamiseksi*[4]. Siinä viitattiin myös mahdollisuuteen ottaa joustavasti käyttöön tiettyjä toimenpiteitä, jos epidemiologinen tilanne sitä edellyttää. Tiedonanto on osa ohjeita ja suosituksia, joiden tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioita poistamaan vapaan liikkuvuuden rajoitukset ja sisärajatarkastukset vaiheittain.

Komissio hyväksyi 11. kesäkuuta 2020 tiedonannon Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle *EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan väliaikaisen rajoituksen soveltamisen kolmannesta arvioinnista*[5]. Siinä se kannusti

---

1 Viittaus jäsenvaltioihin kattaa kaikki jäsenvaltiot, joita vapaata liikkuvuutta koskeva säännöstö sitoo, sekä kolmannet maat, joita vapaata liikkuvuutta koskevat säännökset sitovat (eli Islanti, Liechtenstein ja Norja ETA-sopimuksen perusteella, Sveitsi henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn sopimuksen perusteella ja Yhdistynyt kuningaskunta Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehtyyn sopimukseen perustuvan, 31. joulukuuta 2020 päättyvän siirtymäkauden aikana).

2 EUVL C 86I , 16.3.2020, s. 1.

3 EUVL C 102I , 30.3.2020, s. 12.

4 EUVL C 169, 15.5.2020, s. 30

5 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0399

voimakkaasti jäsenvaltioita saattamaan EU:n sisäisen vapaan liikkuvuuden rajoitusten purkamisprosessin päätökseen heti, kun epidemiologinen tilanne sen sallii.

Komissio hyväksyi 15. heinäkuuta 2020 tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle *EU:n lyhyen aikavälin terveydenhuoltovalmiudesta koronavirusepidemioiden varalta*[6]

Komission yksiköt lähettivät 7. elokuuta 2020 jäsenvaltioille hallinnollisen kirjeen, jossa ne muistuttivat vapaan liikkuvuuden rajoituksiin sovellettavista periaatteista, jotka on otettava huomioon mahdollisissa päätöksissä pandemiaan liittyvistä vapaan liikkuvuuden rajoituksista. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti kaikkien tätä oikeutta koskevien rajoitusten on oltava välttämättömiä ja vastattava tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojata muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia. Kirjeen tarkoituksena oli myös edistää koordinointia ja varmistaa selkeys ja ennakoitavuus kansalaisten ja yritysten kannalta.

Jäsenvaltioiden on edelleen edistettävä ja lisättävä koordinointitoimiaan. Jotkin jäsenvaltiot ovat pandemian kehityksen vuoksi pitäneet voimassa tai ottaneet uudelleen käyttöön tiettyjä vapaan liikkuvuuden rajoituksia EU:ssa. Yksipuoliset toimenpiteet ovat aiheuttaneet merkittäviä häiriöitä. Vaikka maahantulokiellot on tällä välin suurelta osin purettu, yrityksiin ja kansalaisiin kohdistuu edelleen monia erilaisia toimenpiteitä, jotka hyväksytään usein hyvin lyhyellä varoitusajalla, jotka perustuvat hyvin erilaisiin kriteereihin tai joita ei koordinoida riittävästi muiden jäsenvaltioiden kanssa. Tämä on aiheuttanut suurta epävarmuutta sekä kansalaisille että yrityksille.

Kun otetaan huomioon pandemian aikaisemmista vaiheista saadut kokemukset, vapaan liikkuvuuden rajoitusten käyttöönotossa on tarpeen soveltaa hyvin koordinoitua, ennakoitavissa olevaa ja läpinäkyvää lähestymistapaa. EU:n talouden turvallisen uudelleenrakentamisen ja sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamisen kannalta on ratkaisevan tärkeää estää viruksen leviäminen, turvata kansalaisten terveys ja säilyttää vapaa liikkuvuus unionissa turvallisissa olosuhteissa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rajoittamattoman rajat ylittävän taloudellisen toiminnan varmistamiseen.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tällä suosituksella pannaan täytäntöön voimassa olevat säännökset, jotka liittyvät vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen kansanterveyteen perustuvista syistä.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tämä suositus on yhdenmukainen unionin muiden politiikkojen kanssa, kansanterveyttä ja sisärajatarkastuksia koskevat politiikat mukaan lukien.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (SEUT) ja erityisesti sen 21 artiklan 2 kohta, 46 artikla, 52 artiklan 2 kohta, 168 artiklan 6 kohta ja 292 artikla.

[6] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0318

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

SEUT-sopimuksen 292 artiklan mukaan neuvosto voi antaa suosituksia. Sen mukaan neuvosto tekee ratkaisunsa komission ehdotuksesta aina silloin, kun perussopimuksissa määrätään, että neuvosto hyväksyy säädöksen komission ehdotuksesta.

Tämä pätee nykytilanteessa, koska yhdenmukainen lähestymistapa on tarpeen, jotta vältetään lisähäiriöt, joita aiheutuu vapaata liikkuvuutta unionissa rajoittavista yksipuolisista ja riittämättömästi koordinoiduista toimenpiteistä. SEUT-sopimuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei perussopimuksissa määrätyistä ja niiden soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu. Jos unionin tason toimet osoittautuvat tarpeellisiksi tämän tavoitteen saavuttamiseksi, Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen hyväksyä säännöksiä, joilla helpotetaan näiden oikeuksien käyttöä.

SEUT-sopimuksen 46 artiklan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto toteuttavat tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan direktiivein tai asetuksin ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen 45 artiklassa tarkoitetun työntekijöiden vapaan liikkuvuuden toteuttamiseksi.

SEUT-sopimuksen 49 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla kielletään rajoitukset, jotka koskevat vapautta sijoittautua. SEUT-sopimuksen 56 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla kielletään myös rajoitukset, jotka koskevat vapautta tarjota palveluja unionissa. Tämä kattaa rajoitukset vapauteen vastaanottaa palveluja toisessa jäsenvaltiossa.

SEUT-sopimuksen 52 artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen ja Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan direktiivit sellaisten säännösten yhteensovittamisesta, joissa säädetään sijoittautumisvapautta koskevista erityistoimenpiteistä yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka kansanterveyden perusteella. SEUT-sopimuksen 62 artiklan mukaisesti tätä määräystä sovelletaan myös palveluihin.

SEUT-sopimuksen 168 artiklan 6 kohdan mukaan neuvosto voi myös antaa komission ehdotuksesta suosituksia ihmisten terveyden korkeatasoisen suojelun varmistamiseksi kaikkien unionin politiikkojen ja toimintojen määrittelyssä ja toteuttamisessa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Yksipuolisten tai koordinoimattomien toimenpiteiden hyväksyminen johtaa todennäköisesti epäjohdonmukaisiin ja hajanaisiin vapaan liikkuvuuden rajoituksiin, mikä aiheuttaa unionin kansalaisille epävarmuutta EU-oikeuksien käytössä. Ehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen ja oikeasuhteista asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ehdotuksessa otetaan huomioon keskustelut, joita jäsenvaltioiden kanssa on käyty säännöllisin väliajoin ensimmäisten väliaikaisten rajoitusten täytäntöönpanosta alkaen, epidemiologisen tilanteen kehityksestä saatavilla olevat tiedot, saatavilla oleva tieteellinen näyttö ja suora palaute, jota unionin kansalaisilta on saatu muun muassa useissa Euroopan komissiolle osoitetuissa kirjeissä.

- **Vaikutustenarviointi**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Vapaa liikkuvuus on Euroopan unionin perusoikeuskirjan 45 artiklassa vahvistettu perusoikeus. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoituksia voidaan säätää ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojata muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia. Perusoikeuskirjan 21 artiklassa kielletään kansalaisuuteen perustuvat rajoitukset perussopimusten soveltamisalalla.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY[7] mukaisesti vapaata liikkuvuutta koskevia oikeuksia voidaan rajoittaa tiettyjen yleisten etujen, kuten kansanterveyden, yleisen järjestyksen ja yleisen turvallisuuden suojelemiseksi. Tällaisia rajoituksia sovellettaessa on noudatettava EU:n lainsäädännön yleisiä periaatteita, erityisesti suhteellisuusperiaatetta ja syrjimättömyyttä sekä kunnioitettava perusoikeuksia. Toimenpiteiden olisi perustuttava kansanterveysnäkökohtiin, eikä niillä näin ollen voida ylittää sitä, mikä on ehdottoman välttämätöntä toimenpiteiden hyväksymisen perusteena olevan yleisen edun turvaamiseksi.

Kaikkien yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen tai kansanterveyteen liittyvillä syillä perusteltujen, vapaata liikkuvuutta unionissa koskevien rajoitusten on oltava välttämättömiä ja oikeasuhteisia ja perustuttava puolueettomiin ja syrjimättömiin perusteisiin. Niiden on sovelluttava halutun tavoitteen saavuttamiseen, eivätkä ne saa ylittää sitä, mikä on tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

Tämän suosituksen ei pitäisi tulkita helpottavan vapaan liikkuvuuden rajoitusten käyttöönottoa pandemian aikana tai kannustavan siihen. Sillä pyritään pikemminkin tarjoamaan koordinoitu lähestymistapa tilanteeseen, jossa jäsenvaltioiden on päätettävä tällaisten rajoitusten käyttöönotosta. Päätös vapaan liikkuvuuden rajoittamisesta säilyy jäsenvaltioiden vastuulla, ja niiden on toimittava unionin lainsäädännön mukaisesti. Niillä on myös edelleen joustovaraa olla ottamatta rajoituksia käyttöön, vaikka tässä suosituksessa esitetyt perusteet ja raja-arvot täyttyisivätkin.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei ole.

[7] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

5. LISÄTIEDOT

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Jäsenvaltioiden koordinoitu lähestymistapa edellyttää yhteisiä toimia seuraavilla neljällä tärkeällä saralla: yhteisten perusteiden ja raja-arvojen soveltaminen, kun päätetään vapaata liikkuvuutta koskevien rajoitusten käyttöönotosta, yhteisiin perusteisiin ja sovittuun värikoodiin perustuvan kartan laatiminen, yhteisen lähestymistavan omaksuminen toimenpiteisiin, joita sovelletaan korkean riskin alueelle matkustaviin tai sieltä tuleviin henkilöihin, ja selkeän, kattavan ja oikea-aikaisen tiedon antaminen yleisölle mahdollisista rajoituksista ja niihin liittyvistä vaatimuksista.

Jotta voitaisiin varmistaa, että prosessi on hallittavissa ja läpinäkyvä, ehdotuksessa keskitytään seuraaviin kolmeen perusteeseen: ilmoitettujen covid-19-tapausten kumulatiivinen määrä 14 vuorokauden aikana, positiivisten testitulosten määrä ja kaikkien testien määrä. Näitä perusteita olisi sitten sovellettava eri alueisiin, mielellään jäsenvaltioiden sisällä. Perusteiden avulla olisi arvioitava ainoastaan niitä alueita, joilla tehdään yli 250 covid-19-testiä 100 000:ta henkeä kohti, jolloin saatavilla on riittävän luotettavia tietoja.

Näitä perusteita käyttäen rajoituksia voitaisiin tarvittaessa soveltaa alueisiin, joilla covid-19-tapauksia on 14 vuorokauden aikana ilmoitettu kumulatiivisesti vähintään 50 ja joilla positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-testeistä on vähintään 3 prosenttia. Rajoituksia voitaisiin soveltaa alueisiin, joilla ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä 100 000:ta henkilöä kohti on enemmän kuin 150, vaikka positiivisten testitulosten osuus olisi alle 3 prosenttia. Esitetyt perusteet ja raja-arvot perustuvat jäsenvaltioiden kanssa käytyihin laajoihin keskusteluihin sekä jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin.

Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus (ECDC) tuottaa jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella säännöllisiä päivityksiä alueittain jaoteltuun karttaan, josta käy ilmi, ylittyvätkö edellä esitetyt raja-arvot tietyllä alueella.

Jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivista määrää ja positiivisten testitulosten osuutta koskevat raja-arvot eivät ylity, alue olisi merkittävä ”vihreäksi”. Jos vain toinen raja-arvoista ylittyy, alue olisi merkittävä ”oranssiksi”. Jos molemmat raja-arvot ylittyvät, alue olisi merkittävä ”punaiseksi”. Jos saatavilla ei ole riittävästi tietoa tai jos testausmäärä ei ole riittävä, alue olisi merkittävä ”harmaaksi”.

ECDC:n laatimien karttojen pitäisi helpottaa koordinoitua lähestymistapaa jäsenvaltioiden omiin päätöksentekoprosesseihin ja varmistaa, että jäsenvaltioiden tekemät päätökset ovat johdonmukaisia ja hyvin koordinoituja.

Näiden perusteiden ja raja-arvojen perusteella jäsenvaltiot voisivat esimerkiksi soveltaa liikkuvuusrajoituksia sellaisen alueen osalta, jonka

(a) ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on 70 ja positiivisten testitulosten osuus 5,5 prosenttia (”punainen alue”) tai

(b) ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä 100 000:ta henkilöä kohti on 175 riippumatta positiivisten testitulosten osuudesta (”punainen alue”).

Sitä vastoin jäsenvaltioiden ei pitäisi soveltaa liikkuvuusrajoituksia sellaisen alueen osalta, jonka

(c) ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on 20 ja positiivisten testitulosten osuus 2,5 prosenttia (”vihreä alue”)

(d) ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on 55 ja positiivisten testitulosten osuus 1,5 prosenttia (”oranssi alue”, matkustajilta voidaan vaatia matkustajapaikannuslomake (passenger locator form, PLF) tai testaus)

(e) ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on 20 ja positiivisten testitulosten osuus 4,5 prosenttia (”oranssi alue”, matkustajilta voidaan vaatia matkustajapaikannuslomake tai testaus).

Kartan pitäisi toimia perustana jäsenvaltioiden päätöksentekoprosesseille, jotka olisi koordinoitava mahdollisimman pitkälti sovitun aikataulun mukaisesti:

(a) Joka viikko: Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus julkaisee päivitetyn version värikoodikartasta.

(b) Torstai: Jäsenvaltiot, jotka aikovat kohdistaa rajoituksia henkilöihin, jotka matkustavat ”punaiseksi” tai ”harmaaksi” luokitellulta alueelta, ilmoittavat aikeestaan muille jäsenvaltioille ja komissiolle.

(c) Maanantai: Jäsenvaltioiden ilmoittamien toimenpiteiden pitäisi tulla voimaan poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta.

Tämän sovitun aikataulun noudattaminen varmistaisi jäsenvaltioiden välisen koordinoinnin ja lisäisi ennakoitavuutta ja oikeusvarmuutta sekä rajoitusten noudattamista, mistä olisi hyötyä niin kansalaisille kuin yrityksillekin.

2020/0256 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

koordinoidusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 21 artiklan 2 kohdan, 46 artiklan, 52 artiklan 2 kohdan, 168 artiklan 6 kohdan ja 292 artiklan ensimmäisen ja toisen virkkeen,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unionin kansalaisuus antaa jokaiselle unionin kansalaiselle oikeuden vapaaseen liikkuvuuteen.

(2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 21 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei perussopimuksissa määrätyistä ja niiden soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu. Kyseinen oikeus pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2004/38/EY[8]. Myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, 45 artiklassa määrätään liikkumis- ja oleskeluvapaudesta.

(3) SEUT-sopimuksen 45 artiklan 1 kohdan nojalla turvataan työntekijöiden vapaa liikkuvuus unionissa. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää sitä, että jäsenvaltioiden työntekijöillä on oikeus liikkua vapaasti unionin alueella harjoittaakseen ammattia, jollei yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä kansanterveyteen perustuvista rajoituksista muuta johdu.

(4) SEUT-sopimuksen 49 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla kielletään rajoitukset, jotka koskevat jäsenvaltion kansalaisen vapautta sijoittautua toisen jäsenvaltion alueelle.

(5) SEUT-sopimuksen 56 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla kielletään myös rajoitukset, jotka koskevat vapautta tarjota palveluja unionissa. Tämä kattaa palveluntarjoajien oikeuden ylittää raja palvelujen tarjoamiseksi ja palvelujen vastaanottajien oikeuden matkustaa palveluntarjoajan maahan vastaanottaakseen

[8] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

kyseisen palvelun. Näiden tavoitteiden saavuttaminen oikeuttaa niiden toimenpiteiden yhteensovittamisen, joita jäsenvaltiot voivat harkita muiden kuin omien kansalaistensa osalta kansanterveyteen liittyvistä syistä.

(6) SEUT-sopimuksen 168 artiklan 1 kohdan mukaisesti kaikkien unionin politiikkojen ja toimintojen määrittelyssä ja toteutuksessa on varmistettava ihmisten terveyden suojelun korkea taso.

(7) Maailman terveysjärjestön (WHO) pääjohtaja julisti 30 päivänä tammikuuta 2020, että koronavirustauti 2019:ää (covid-19) aiheuttavan uuden koronaviruksen maailmanlaajuinen leviäminen on kansainvälinen kansanterveysuhka. WHO arvioi 11 päivänä maaliskuuta 2020, että covid-19 voidaan määritellä pandemiaksi.

(8) Jäsenvaltiot ovat toteuttaneet viruksen leviämisen rajoittamiseksi erilaisia toimenpiteitä, joista osa on vaikuttanut unionin kansalaisten oikeuteen liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella. Näitä ovat muun muassa maahan pääsyä koskevat rajoitukset tai vaatimukset, että rajan ylittävät matkustajat jäävät karanteeniin.

(9) Neuvosto hyväksyi 13 päivänä helmikuuta 2020 covid-19:stä päätelmät[9], joissa se kehotti jäsenvaltioita toimimaan yhdessä ja yhteistyössä komission kanssa oikeasuhteisella ja asianmukaisella tavalla jäsenvaltioiden välisen tiiviin ja tehostetun koordinoinnin kehittämiseksi, jotta voidaan varmistaa kaikkien toimenpiteiden, tarvittaessa myös matkustamista koskevien toimenpiteiden, tehokkuus niin, että samalla turvataan vapaa liikkuvuus EU:ssa, ja varmistaa kansanterveyden optimaalinen suojelu.

(10) Euroopan unionin valtion- tai hallitusten päämiehet korostivat 10 päivänä maaliskuuta 2020, että Euroopan on omaksuttava yhteinen toimintatapa suhteessa covid-19-tautiin.

(11) Komissio hyväksyi 16 päivänä maaliskuuta 2020 suuntaviivat rajaturvallisuustoimenpiteitä varten terveyden suojelemiseksi ja tavaroiden ja välttämättömien palvelujen saatavuuden turvaamiseksi[10]. Euroopan unionin valtion- tai hallitusten päämiehet vahvistivat nämä suuntaviivat 17 päivänä maaliskuuta 2020.

(12) Komissio hyväksyi 30 päivänä maaliskuuta 2020 työntekijöiden vapaan liikkuvuuden harjoittamista covid-19-epidemian aikana koskevat suuntaviivat[11] varmistaakseen, että unionissa toimivat liikkuvat työntekijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat, erityisesti ne, jotka harjoittavat pandemian torjunnan kannalta kriittisiä ammatteja, voivat päästä työpaikalleen.

(13) Euroopan komission puheenjohtaja ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja esittivät 15 päivänä huhtikuuta 2020 covid-19-rajoitusten purkamiseksi yhteisen eurooppalaisen etenemissuunnitelman[12], jonka mukaan vapaan liikkuvuuden rajoitukset olisi poistettava, kun epidemiologiset tilanteet lähentyvät toisiaan riittävästi ja kun sosiaalista etäisyyttä koskevia sääntöjä sovelletaan laajasti ja vastuullisesti.

(14) Komissio hyväksyi 7 päivänä toukokuuta 2020 asiakirjan Covid-19-hätätoimenpiteisiin liittyvät ohjeet terveydenhuollon ammattihenkilöiden vapaasta

---

9 EUVL C 57, 20.2.2020, s. 4.

10 EUVL C 86I , 16.3.2020, s. 1.

11 EUVL C 102I , 30.3.2020, s. 12.

12 https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/joint_eu_roadmap_lifting_covid19_containment_measures_fi_2.pdf

liikkuvuudesta ja koulutuksen vähimmäistason yhdenmukaistamisesta – direktiiviä 2005/36/EY koskevat suositukset[13] auttaakseen jäsenvaltioita korjaamaan välittömän henkilöstöpulan.

(15) Komissio hyväksyi 13 päivänä toukokuuta 2020 osana muita ohjeita ja suosituksia tiedonannon *Vaiheittaiset ja koordinoidut toimet vapaan liikkuvuuden palauttamiseksi ja sisärajatarkastusten poistamiseksi*[14]. Tiedonannossa ehdotetaan vaiheittaista ja koordinoitua lähestymistapaa, jossa olisi ensimmäiseksi poistettava rajoitukset sellaisten alueiden tai jäsenvaltioiden väliltä, joilla on riittävän samankaltainen epidemiologinen tilanne. Lähestymistavan olisi myös oltava joustava eli epidemiologisen tilanteen sitä vaatiessa olisi tietyt toimenpiteet voitava ottaa uudelleen käyttöön. Tiedonannon mukaan jäsenvaltioiden toiminnan perusteena olisi oltava epidemiologiset kriteerit, mahdollisuus toteuttaa viruksen leviämistä estäviä toimenpiteitä koko matkan ajan ja taloudelliset ja sosiaaliset näkökohdat.

(16) Komissio antoi 11 päivänä kesäkuuta 2020 Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan väliaikaisen rajoituksen soveltamisen kolmatta arviointia koskevan tiedonannon[15], jossa se kannusti voimakkaasti jäsenvaltioita saattamaan unionin sisäisen vapaan liikkuvuuden rajoitusten purkamisprosessin päätökseen.

(17) Komissio hyväksyi 16 päivänä heinäkuuta 2020 asiakirjan *Ohjeet kausityöntekijöille EU:ssa koronavirusepidemiaan liittyen*[16], jossa se antaa jäsenvaltioiden viranomaisille, työsuojeluviranomaisille ja työmarkkinaosapuolille ohjeita, joiden avulla on tarkoitus taata kausityöntekijöiden oikeudet ja työterveys- ja turvallisuus sekä varmistaa, että kausityöntekijät ovat tietoisia oikeuksistaan.

(18) Helpottaakseen esteetöntä tavaraliikennettä unionissa komissio hyväksyi tiedonannon vihreiden kaistojen täytäntöönpanosta terveyden suojelemiseksi ja tavaroiden ja välttämättömien palvelujen saatavuuden turvaamiseksi rajaturvallisuustoimenpiteitä varten annettujen suuntaviivojen mukaisesti[17], tiedonannon Rahtilentotoiminnan helpottaminen covid-19-epidemian aikana[18] ja Ohjeet aluksilla olevien merenkulkijoiden, matkustajien ja muiden henkilöiden terveyden suojelemisesta, kotiuttamisesta ja matkustusjärjestelyistä[19].

(19) Koska covid-19-tapausten määrä väheni kaikkialla unionissa kesä- ja heinäkuussa 2020, monet jäsenvaltiot poistivat ensimmäisen tartunta-aallon aikana asetettuja vapaan liikkuvuuden rajoituksia.

(20) Kun tartuntamäärät lähtivät uudelleen kasvuun suuressa osassa unionia elokuussa 2020, jotkin jäsenvaltiot alkoivat ottaa vapaan liikkuvuuden rajoituksia uudelleen käyttöön.

(21) Covid-19:n leviämisen rajoittamiseksi käyttöön otettujen toimenpiteiden, jotka rajoittavat henkilöiden vapaata liikkuvuutta unionissa, olisi perustuttava tiettyihin rajattuihin yleistä etua koskeviin syihin eli kansanterveyden suojeluun. Niitä sovellettaessa olisi noudatettava EU:n lainsäädännön yleisiä periaatteita, erityisesti

---

13 EUVL C 156, 8.5.2020, s. 1.
14 EUVL C 169, 15.5.2020, s. 30
15 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0399
16 EUVL C 235I, 17.7.2020, s. 1.
17 EUVL C 96I, 24.3.2020, s. 1.
18 EUVL C 100I, 27.3.2020, s. 1.
19 EUVL C 119, 14.4.2020, s. 1

suhteellisuusperiaatetta ja syrjimättömyyttä. Tämän suosituksen tarkoituksena on helpottaa näiden periaatteiden koordinoitua soveltamista covid-19-pandemian aiheuttamassa poikkeuksellisessa tilanteessa. Sen vuoksi tässä suosituksessa esitettyjen mekanismien soveltamisala ja kesto olisi rajattava tiukasti tämän pandemian johdosta hyväksyttäviin rajoituksiin.

(22) Tällä alalla käyttöön otettavat yksipuoliset rajoitukset voivat aiheuttaa merkittäviä häiriöitä, kun yrityksiin ja kansalaisiin kohdistuu monenlaisia toisistaan poikkeavia ja nopeasti muuttuvia toimenpiteitä. Tämä on erityisen haitallista tilanteessa, jossa virus on jo vaikuttanut merkittävästi Euroopan talouteen.

(23) Tällä suosituksella pyritään lisäämään jäsenvaltioiden välistä koordinointia harkittaessa vapaata liikkuvuutta rajoittavien toimenpiteiden hyväksymistä kansanterveyteen liittyvistä syistä. Jäsenvaltioiden on toimittava koordinoidusti, jotta voidaan vähentää rajoitusten vaikutusta unionin kansalaisiin ja talouteen, tehostaa läpinäkyvyyttä ja ennakoitavuutta ja varmistaa samalla ihmisten terveyden korkeatasoinen suojelu.

(24) Jäsenvaltioiden koordinoitu lähestymistapa edellyttää yhteisiä toimia seuraavilla keskeisillä aloilla: yhteisten perusteiden ja raja-arvojen soveltaminen, kun päätetään vapaata liikkuvuutta koskevien rajoitusten käyttöönotosta, yhteisesti sovittuihin värikoodeihin perustuvan kartan laatiminen covid-19-tartuntariskistä ja koordinoitu lähestymistapa mahdollisiin toimenpiteisiin, joita voidaan tarvittaessa soveltaa alueiden välillä liikkuviin henkilöihin sen mukaan, millainen tartuntariski kyseisillä alueilla on.

(25) Kuusi kuukautta kriisin alkamisen jälkeen saatavilla on jäsenvaltioiden keskinäisen ja niiden ja komission välisen säännöllisen tiedonvaihdon ansiosta enemmän tietoa kaikkein tehokkaimmista toimenpiteistä. Tässä suosituksessa esitetyt perusteet ja raja-arvot perustuvat jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin.

(26) Epidemiologisen tilanteen kehittyessä komission olisi Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen tuella arvioitava tässä suosituksessa esitettyjä perusteita, tietotarpeita ja raja-arvoja sekä sitä, olisiko syytä harkita muita perusteita, kuten sairaalahoidossa olevien määrää tai tehohoitoyksiköiden käyttöastetta.

(27) Jäsenvaltioiden olisi sovellettava johdonmukaisia indikaattoreita ja menetelmiä alueiden epidemiologiseen luokitteluun. Rajoitusten rajaamiseksi vain siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä, jäsenvaltioiden olisi pyrittävä mahdollisuuksien mukaan soveltamaan rajoituksia syrjimättömällä tavalla ainoastaan sellaisilta alueilta tuleviin henkilöihin, joilla tilanne on erityisen heikko, sen sijaan, että niitä sovellettaisiin kaikkiin koko jäsenvaltion alueelta tuleviin henkilöihin.

(28) Tämän suosituksen ei pitäisi tulkita helpottavan vapaan liikkuvuuden rajoitusten käyttöönottoa pandemian vuoksi tai kannustavan siihen, vaan sillä pyritään pikemminkin tarjoamaan koordinoitu lähestymistapa tilanteisiin, joissa jäsenvaltioiden on päätettävä tällaisten rajoitusten käyttöönotosta. Päätös vapaan liikkuvuuden rajoittamisesta säilyy jäsenvaltioiden vastuulla, ja niiden on noudatettava unionin lainsäädännön vaatimuksia. Niillä on myös edelleen joustovaraa olla ottamatta rajoituksia käyttöön, vaikka tässä suosituksessa esitetyt perusteet ja raja-arvot täyttyisivätkin.

(29) Vapaan liikkuvuuden rajoituksia olisi harkittava ainoastaan silloin, kun jäsenvaltioilla on riittävästi näyttöä siitä, että rajoitukset hyödyttävät kansanterveyttä ja kun niillä on perusteltua syytä uskoa, että rajoitukset olisivat tehokkaita.

(30) Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen olisi julkaistava ja päivitettävä viikoittain jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella kartat, joissa esitetään tilanne EU:n alueilla yhteisten perusteiden mukaisesti.

(31) Jäsenvaltioiden välisen koordinoinnin parantamiseksi ja ennakoitavuuden lisäämiseksi kansalaisten kannalta jäsenvaltioiden olisi käytettävä sovittua aikataulua harkitessaan vapaan liikkuvuuden rajoittamista covid-19-pandemian vuoksi.

(32) Sisämarkkinoihin ja perhe-elämään kohdistuvien häiriöiden rajoittamiseksi pandemian aikana karanteeniin jäämistä ei tulisi edellyttää matkustajilta, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve, kuten kriittisiä ammatteja harjoittavilta työntekijöiltä tai itsenäisiltä ammatinharjoittajilta, rajatyöntekijöiltä, kuljetusalan työntekijöiltä tai palveluntarjoajilta, merenkulkijoilta ja pakottavista työ- tai perhesyistä matkustavilta henkilöiltä, ei myöskään rajan eri puolilla asuvilta perheenjäseniltä, jotka matkustavat säännöllisesti.

(33) Selkeä, oikea-aikainen ja kattava tiedottaminen yleisölle on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan rajoittaa käyttöön otettujen vapaan liikkuvuuden rajoitusten vaikutuksia ja varmistaa ennakoitavuus ja oikeusvarmuus sekä se, että kansalaiset noudattava rajoituksia,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

Yleiset periaatteet

1. Covid-19:n leviämisen rajoittamiseksi käyttöön otettujen toimenpiteiden, jotka rajoittavat henkilöiden vapaata liikkuvuutta unionissa, olisi perustuttava tiettyihin rajattuihin yleistä etua koskeviin syihin eli kansanterveyden suojeluun. On välttämätöntä, että tällaisia rajoituksia sovellettaessa noudatetaan unionin lainsäädännön yleisiä periaatteita, erityisesti suhteellisuusperiaatetta ja syrjimättömyyttä. Toimenpiteet eivät näin ollen saisi ylittää sitä, mikä on ehdottoman välttämätöntä kansaterveyden suojelemiseksi.

2. Rajoitukset olisi purettava heti, kun epidemiologinen tilanne sen sallii.

3. Jäsenvaltiot eivät saa soveltaa toisiinsa nähden minkäänlaista syrjintää esimerkiksi siten, että ne soveltaisivat naapurimaahansa suotuisampia matkustussääntöjä kuin johonkin toiseen jäsenvaltioon, jonka epidemiologinen tilanne on samanlainen.

4. Rajoitukset eivät voi perustua asianomaisen henkilön kansalaisuuteen, vaan niiden olisi perustuttava henkilön sijaintipaikkaan tai -paikkoihin saapumista edeltäneiden 14 päivän aikana.

5. Jäsenvaltioiden olisi aina otettava vastaan omat kansalaisensa sekä alueellaan asuvat unionin kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä ja helpotettava nopeaa kauttakulkua alueidensa kautta.

6. Jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota raja-alueiden erityispiirteisiin ja tarpeeseen tehdä yhteistyötä paikallis- ja aluetasolla.

7. Jäsenvaltioiden olisi vaihdettava säännöllisesti tietoja kaikista tämän suosituksen soveltamisalaan kuuluvista asioista.

Yhteiset perusteet

8. Jäsenvaltioiden olisi otettava seuraavat perusteet huomioon harkitessaan vapaan liikkuvuuden rajoittamista covid-19-pandemian johdosta:

(a) ”ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä” eli uusien ilmoitettujen covid-19-tapausten määrä 100 000:ta henkilöä kohti tietyllä alueella 14:n viimeksi kuluneen vuorokauden aikana;

(b) ”positiivisten testitulosten osuus” eli positiivisten testitulosten osuus kaikista tietyllä alueella edellisen viikon aikana tehdyistä testeistä covid-19-tartunnan havaitsemiseksi;

(c) ”testausmäärä” eli covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tietyllä alueella edellisen viikon aikana tehtyjen testien määrä 100 000:ta henkilöä kohti.

Tiedot yhteisistä perusteista

9. Jotta saatavilla olisi kattavaa ja vertailukelpoista tietoa, jäsenvaltioiden olisi toimitettava viikoittain Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskukselle tietoja 8 kohdassa mainituista kriteereistä.

EU-maiden olisi annettava nämä tiedot myös alueellisella tasolla, jotta mahdolliset toimet voidaan kohdentaa alueille, joilla ne ovat ehdottoman välttämättömiä.

Yhteiset raja-arvot vapaan liikkuvuuden rajoituksia harkittaessa

10. Jäsenvaltiot eivät saisi rajoittaa sellaisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta, jotka matkustavat sellaiseen jäsenvaltioon tai sellaisesta jäsenvaltiosta, jonka

(a) ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on alle 50 uutta covid-19-tapausta 100 000:ta henkilöä kohti tai

(b) positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on alle 3 prosenttia,

sillä edellytyksellä, että kyseisen jäsenvaltion viikoittainen testausmäärä on yli 250 covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehtyä testiä 100 000:ta henkilöä kohti.

Poikkeuksellisesti niissä jäsenvaltioissa, joissa ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä 100 000:ta henkilöä kohti on enemmän kuin 150, ei tulisi soveltaa b kohdassa esitettyä perustetta.

11. Jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon tapausten maantieteellinen jakautuminen muissa jäsenvaltioissa. Vapaan liikkuvuuden rajoitukset olisi mahdollisuuksien mukaan rajattava kyseisen jäsenvaltion alueellisen tartuntatilanteen mukaan. Tätä varten 10 kohdassa mainittuja raja-arvoja olisi sovellettava alueellisella tasolla rajoittamatta vapaata liikkuvuutta kyseisen jäsenvaltion sellaisten muiden alueiden osalta, joilla tilanne on kynnysarvojen mukainen.

Riskialueiden kartoitus vapaan liikkuvuuden rajoituksia harkittaessa

12. Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen olisi julkaistava jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella alueittain jaoteltu kartta EU- ja ETA-maista[20] jäsenvaltioiden päätöksenteon tueksi. Alueet olisi merkittävä kartassa värien avulla seuraavasti:

[20] Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen, EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7, jäljempänä ’erosopimus’, mukaan tällä tarkoitetaan myös Yhdistynyttä kuningaskuntaa erosopimuksen 127 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun siirtymäkauden aikana.

(a) vihreä, jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on alle 25 ja positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on alle 3 prosenttia;

(b) oranssi, jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on alle 50, mutta positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on vähintään 3 prosenttia tai jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on 25–150, mutta positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on alle 3 prosenttia;

(c) punainen, jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on vähintään 50 ja positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on vähintään 3 prosenttia tai jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä 100 000:ta henkilöä kohti on enemmän kuin 150;

(d) harmaa, jos saatavilla ei ole riittävästi tietoa 10 kohdassa esitettyjen perusteiden arvioimiseksi tai jos testausmäärä on enintään 250 covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehtyä testiä 100 000:ta henkilöä kohti. Nämä kaksi tapausta olisi erotettava toisistaan käyttämällä harmaan eri sävyjä.

13. Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen olisi julkaistava päivitetty kartta viikoittain.

Jäsenvaltioiden välinen koordinointi ja yhteinen aikataulu

14. Jäsenvaltioiden, jotka aikovat oman päätöksentekoprosessinsa perusteella kohdistaa rajoituksia sellaisiin henkilöihin, jotka matkustavat 12 kohdan c ja d alakohdan nojalla ”punaiseksi” tai ”harmaaksi” luokitellulle alueelle tai saapuvat sieltä, olisi ilmoitettava aikomuksestaan muille jäsenvaltioille ja komissiolle torstaina.

Jäsenvaltioiden olisi käytettävä tässä poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen (IPCR) vakiintunutta verkostoa. IPCR:n yhteyspisteiden olisi varmistettava, että tiedot toimitetaan viipymättä toimivaltaisille viranomaisille.

Jäsenvaltioiden tämän kohdan nojalla ilmoittamien toimenpiteiden olisi tultava voimaan seuraavan viikon maanantaina poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta.

15. Rajoitusten soveltamista harkitessaan jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon myös oman alueensa epidemiologinen tilanne, mukaan lukien testauskäytännöt, tehtyjen testien määrä ja positiivisten testitulosten osuus, sekä muut epidemiologiset indikaattorit.

16. Jäsenvaltiot eivät saisi asettaa rajoituksia henkilöille, jotka matkustavat 12 kohdan c alakohdan nojalla ”punaiseksi” luokitellulle toisen jäsenvaltion alueelle tai saapuvat sieltä, jos ne eivät aseta samoja rajoituksia sellaisen oman alueensa suhteen, joka luokitellaan 12 kohdan c alakohdan nojalla ”punaiseksi”.

17. Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava välittömästi muille jäsenvaltioille ja komissiolle aiemmin käyttöön otettujen rajoitusten purkamisesta, ja purkamisen olisi tultava voimaan mahdollisimman pian.

Vapaan liikkuvuuden rajoitukset olisi poistettava, kun alue luokitellaan jälleen ”oranssiksi” tai ”vihreäksi” 12 kohdan nojalla edellyttäen, että rajoitusten käyttöönotosta on kulunut vähintään 14 päivää.

18. Jäsenvaltioiden olisi viimeistään seitsemän päivän kuluttua tämän suosituksen hyväksymisestä poistettava asteittain ennen tämän suosituksen hyväksymistä sovelletut rajoitukset sellaisten alueiden osalta, joita ei luokitella ”punaisiksi” tai ”harmaiksi” 12 kohdassa esitettyjen perusteiden nojalla.

Yhteinen kehys mahdollisille toimenpiteille korkean riskin alueilta tulevia matkustajia varten

19. Jäsenvaltiot eivät saisi evätä muista jäsenvaltioista matkustavien henkilöiden maahanpääsyä.

Jäsenvaltiot, jotka ottavat käyttöön vapaata liikkuvuutta koskevia rajoituksia omien päätöksentekoprosessiensa perusteella, voivat vaatia 12 kohdan c ja d alakohdan nojalla ”punaiseksi” tai ”harmaaksi” luokitellulta alueelta saapuvilta henkilöiltä joko

(a) karanteenia tai

(b) covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehtävää testausta saapumisen jälkeen.

Testauksen pitäisi mahdollisuuksien mukaan olla ensisijainen vaihtoehto karanteenin sijaan.

Matkustajille olisi annettava mahdollisuus korvata b alakohdassa mainittu covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehtävä testi ennen lähtöä tehdyllä testillä.

20. Jäsenvaltioiden olisi tunnustettava vastavuoroisesti sertifioitujen terveydenhuoltoalan elinten toisessa jäsenvaltiossa tekemien testien tulokset.

21. Matkustajilta, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve, ei pitäisi edellyttää karanteenia. Näitä ovat muun muassa seuraavat:

(a) kriittisiä ammatteja harjoittavat työntekijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat, rajatyöntekijät ja lähetetyt työntekijät sekä kausityöntekijät työntekijöiden vapaan liikkuvuuden harjoittamista covid-19-epidemian aikana koskevien suuntaviivojen[21] mukaisesti;

(b) kuljetusalan työntekijät tai palveluntarjoajat, mukaan lukien sellaisten kuljetusajoneuvojen kuljettajat, jotka kuljettavat tavaroita käytettäväksi alueella tai kulkevat vain alueen kautta;

(c) koululaiset, opiskelijat ja harjoittelijat, jotka matkustavat päivittäin ulkomaille;

(d) pakottavista työ- tai perhesyistä matkustavat henkilöt;

(e) diplomaatit, kansainvälisten järjestöjen henkilöstö ja kansainvälisten järjestöjen kutsumat henkilöt, joiden fyysinen läsnäolo on välttämätöntä näiden järjestöjen moitteettoman toiminnan kannalta, sotilashenkilöstö, humanitaarisen avun työntekijät ja pelastuspalveluhenkilöstö heidän hoitaessaan tehtäviään;

(f) kauttakulkumatkustajat;

(g) merenkulkijat;

(h) toimittajat heidän hoitaessaan tehtäviään.

22. Jäsenvaltiot voisivat vaatia 12 kohdan c, b ja d alakohdan nojalla ”punaiseksi”, ”oranssiksi” tai ”harmaaksi” luokitellulta alueelta saapuvia henkilöitä, erityisesti lentomatkustajia, täyttämään matkustajapaikannuslomakkeen (passenger locator

[21] EUVL C 102I , 30.3.2020, s. 12.

form). Tässä yhteydessä olisi varmistettava asianmukainen tietosuoja. Käsittelyn yksinkertaistamiseksi olisi mahdollisuuksien mukaan käytettävä matkustajalomakkeen digitaalista versiota huolehtien kuitenkin siitä, että kaikilla kansalaisilla on yhtäläiset mahdollisuudet täyttää lomake.

23. Perustelluissa tapauksissa jäsenvaltiot voisivat suosittaa, että 12 kohdan b alakohdan nojalla ”oranssiksi” luokitellulta alueelta saapuvat henkilöt vähintäänkin kävisivät covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehtävässä testissä ennen matkaa tai saapumisen yhteydessä.

24. Toimenpiteet, joita sovelletaan 12 kohdan c, b ja d alakohdan nojalla ”punaiseksi”, ”oranssiksi” tai ”harmaaksi” luokitellulta alueelta saapuviin henkilöihin, eivät saa olla syrjiviä, vaan niitä olisi sovellettava samalla tavoin myös alueelta saapuviin asianomaisen jäsenvaltion kansalaisiin.

25. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kaikki kansalaisille ja yrityksille asetetut muodolliset vaatimukset hyödyttävät konkreettisesti pandemian torjumiseksi toteutettavia kansanterveystoimia eivätkä synnytä aiheetonta ja tarpeetonta hallinnollista rasitetta.

26. Jos henkilöllä ilmenee oireita hänen saapuessaan määränpäähänsä, testauksessa, diagnosoinnissa, eristämisessä ja kontaktien jäljityksessä olisi noudatettava paikallista käytäntöä eikä maahantuloa saisi evätä. Tiedot saapumisen yhteydessä havaituista tapauksista olisi kontaktien jäljittämiseksi jaettava välittömästi varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmää käyttäen niiden maiden kansanterveysviranomaisille, joissa asianomainen henkilö on oleskellut edeltävien 14 päivän aikana.

27. Rajoituksiin ei saisi sisältyä tiettyihin liikennepalveluihin kohdistuvia kieltoja.

Yleisölle tiedottaminen

28. Jäsenvaltioiden olisi annettava asianomaisille sidosryhmille ja suurelle yleisölle selkeitä, ymmärrettäviä ja oikea-aikaisia tietoja vapaan liikkuvuuden rajoituksista, niihin mahdollisesti liittyvistä vaatimuksista (esimerkiksi covid-19-testin negatiivinen tulos tai matkustajapaikannuslomake) sekä toimenpiteistä, joita sovelletaan korkean riskin alueilta tuleviin matkustajiin.

    Jäsenvaltioiden olisi erityisesti tiedotettava yleisölle mahdollisimman pian uusista tai poistetuista rajoituksista, joista on ilmoitettu muille jäsenvaltioille ja komissiolle 14 ja 17 kohdan mukaisesti.

    Nämä tiedot olisi asetettava saataville myös Re-open EU -verkkofoorumilla, jolla olisi oltava viittaus karttaan, jonka Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus julkaisee säännöllisesti 12 ja 13 kohtien mukaisesti.

    Toimenpiteiden sisältö, maantieteellinen soveltamisala ja henkilöryhmät, joihin niitä sovelletaan, olisi kuvattava selkeästi.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja